

ת"פ 33932/05/12 - מדינת ישראל נגד רזיאל ישראל יוסף עזרא

בית משפט השלום בבאר שבע

כ"ו אייר תשע"ד
26 מאי 2014

ת"פ 33932-05-12 מדינת ישראל נ' עזרא

לפני	כב' השופט רון סולקין
המאשימה	מדינת ישראל
נגד	
הנאשם	רזיאל ישראל יוסף עזרא

פסק דין

רקע והשתלשלות הדין

הנאשם שלפני נותן את הדין בגין עבירה של מעשה מגונה, בניגוד לסעיף 348(ג) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977.

עובדות כתב האישום, כי בתאריך 06.10.11, בסמוך לשעה 13:20, הזדנב הנאשם אחרי אשה שנכנסה לתא שירותים ציבורי במרכז קניות ובילוי בעיר באר שבע, הכניס את ידו תחת דלת השירותים כשבה מכשיר שח נבון ("טלפון חכם") - נייד, וצילם אותה בהיותה במצב אינטימי.

הנאשם הורשע בעובדות כתב האישום המתוקן (ת/1) במסגרת הסדר טעון, שהוצג בדיון מיום יא' תשרי תשע"ג - 27.09.2012, במסגרתו הופנה לחקירת שירות המבחן וכן למרכז להערכת מסוכנות. כמו כן, נתבקש תסקיר נפגע עבירה בענינה של המתלוננת. על פי פרטי ההסדר שהוגשו בכתב (ת/2) לא היתה הסכמה ענשית. עוד סוכם, כי שירות המבחן יחווה דעתו בשאלת הרשעת הנאשם, אם כי התביעה לא התחיבה להמלצות התסקיר.

לאחר מספר ארכות שניתנו לגורמי האבחון השונים להשלמת עריכת תסקיריהם, כאשר במסגרת זמן זו השתתף הנאשם בהליך טפולי ארוך מטעם שירות המבחן, נשמעה פרשת העונש, לרבות דיון בשאלת בטול ההרשעה, ביום יח' איר תשע"ד - 18.05.2014.

ראיות לעונש וחוות דעת גורמי ההערכה השונים

מטעם התביעה לא הוגשו ראיות במסגרת פרשת העונש.

עמוד 1

מטעם ההגנה הוגשה **אסופת אישורים על השכלה והכשרה מקצועית (נ/1)**, מהם עולה, כי הנאשם סיים חובותיו במסגרת ישיבה תיכונית בעיר ירושלים, לרבות בגרות מלאה במסלול ריאלי - טכנולוגי מוכלל (42 יחידות לימוד); זכה לפרס הצטיינות בלמודיו; סיים בהצטיינות קורס טכנאי אופטיקה במסגרת צבאית; לאחרונה סיים חובותיו במסגרת למודים גבוהים לתואר ראשון בחשבונאות ובכלכלה.

כן הוגשה **אסופת המלצות ואישורים בנוגע לשירותו הצבאי** של הנאשם (נ/2), מהם עולה, כי סיים שירות צבאי מלא בחיל-הים, במסגרתו הוסמך כטכנאי אופטיקה ולאחר מכן שירת כמדריך לחימה ימית. דירוג התנהגותו נקבע על הרף הגבוה ביותר. בהערכת התנהגותו צוין כבעל "כושר מנהיגות, כושר הדרכה, רמה אישית גבוהה, מוסר עבודה גבוה, כושר ארגון וניהול, כושר לעבודת צוות, מהווה דוגמא אישית לזולת".

בהמלצת מפקדת ישירה, בדרגת רס"ן נאמר, כי שירת כמדריך והוכיח במהלך שירותו בגרות ואחריות, יכולת נהול וארגון, יזמה והשקעה תוך שמירה על רמה מקצועית וערכית גבוהה. בהערכת מפקד היחידה, בדרגת אל"מ, נאמר כי ליחידה זו מגיעים המצטיינים שבחיילים, לאחר שעברו מבדקים וקבלו המלצות ממפקדיהם. הנאשם עבר קורס אינטנסיבי הכולל התנסות במצבי לחץ, הכשרה בתחום המנהיגות. במהלך שירותו הדריך ופיקד בשטח. הפגין תכונות של אחריות, ראיה בוגרת, דוגמא אישית וכושר מנהיגות. ביצע תפקידו על הצד הטוב ביותר ועל כך ראוי להערכה גבוהה. מפקד היחידה המליץ על הנאשם כבעל איכויות גבוהות.

דוח הערכת מסוכנות שהוגש בענינו של הנאשם, נושא תאריך כב' ניסן תשע"ג - 02.04.2013, מפרט אף הוא נסיבותיו האישיות, היותו בן למשפחה שאין מדווח לגביה מעורבות בפלילין, שאיפתו למצוינות לרבות במהלך למודיו ובשירותו הצבאי.

הנאשם שתף פעולה במהלך הבדיקה. לדבריו, פעל מתוך רוח שטות, התנצל בפני קרבן העבירה עוד באותו רגע, מעולם לפני כן או אחרי כן לא פעל באופן כזה. לדבריו, מבין כי עבר על החוק והתנהג באופן שאינו מוסרי.

מעריכת המסוכנות שוחחה גם עם רעית הנאשם, אשר ליוותה אותו במהלך ההערכה. רעית הנאשם מסרה, כי המקרה הפתיע אותה, קרה בסמוך לאחר הצעת הנשואין מצדו של הנאשם, אך מאמינה לנאשם כי המדובר במקרה חד פעמי, שאחרת לא היתה נשאת לו. זאת מתוך הבנה מהיכן מגיע הנאשם, מה הרקע שלו, לאחר שהמעשה זעזע המשפחה, אשר אינה מכירה הסתבכויות מסוג זה או בכלל, ולאחר שהנאשם הביע חרטה.

מעריכת המסוכנות מצינת כי מעשיו של הנאשם מעלים חשש, כי המדובר בסטיה מסוג "יוריזם" (מציצנות), אך בהיעדר תיעוד על מעשים נוספים, לפני או אחרי המעשה הנדון, אין ניתן לקבוע בודאות האם סובל הנאשם מאותה סטיה.

מעריכת המסוכנות מצינת, כי הנאשם הודה בעבירה, נטל אחריות, הינו בעל משפחה תומכת המגנה את הסתבכותו בעבירה, ללא רקע בפלילין, מפגין יציבות תעסוקתית, ללא רקע של שימוש בחמרים ממכרים. כל אלה מצביעים לכיוון מסוכנות נמוכה. מנגד, ככל שקימת סטיה, היא מקושרת סטטיסטית עם סכויי רצדיביזם גבוהים. לסיכום, הערכת המסוכנות הינה בינונית, כאשר נקבע, כי לו ישולב הנאשם בטפול, יוכל להפיק ממנו תועלת.

בענינו של הנאשם הוגשו שני תסקירים מטעם **שירות המבחן למבוגרים. בתסקיר הראשון**, נושא תאריך כה' איר תשע"ד - 05.05.2013, פורטו נסיבותיו האישיות של הנאשם, כבן 25 (נכון לאז), נשוי, בן למשפחה בת זוג הורים וארבעה ילדים. האב פנסיונר שמילא בעבר תפקיד בכיר בתאגיד בנקאי. האם, אף היא פנסיונרית, עבדה כספרנית. באותה תקופה היה הנאשם עדין סטודנט ועבד כמנהל משמרת בתאגיד מזון מהיר. לנאשם שלושה אחים, כולם עובדים ובעלי משפחות. אין היסטוריה של אירועים פליליים או חריגים אחרים במשפחה. הנאשם גדל במשפחה דתית-לאומית. חונך למצוינות מגיל צעיר. הפגין מצוינות זו בלמודיו התיכוניים ובשירותו הצבאי.

הנאשם הכיר את רעיתו עוד מגיל 17. גדל במסגרת שמרנית ולא זכה לחינוך בתחום היחסים עם בני המין השני. מנהל אורח חיים דתי במסגרתו שומר על טהרת המשפחה. לא דווחו הסתבכויות קודמות או אירועים חריגים בתחום היחסים עם בני המין השני, לפני או אחרי האירוע. מגלה אמפתיה למצבה של המתלוננת. לאור קשיים רגשיים שהפגין המליץ שירות המבחן לשלבו בהליך טפולי ולדחות הדין לשם כך.

בתסקיר המשלים, נושא תאריך יג' איר תשע"ד - 13.05.2014, נאמר כי בינתיים סיים הנאשם למודיו האקדמיים. שולב בקבוצה פסיכו-חינוכית לעברני מין, סיים הטפול בהצלחה תוך שהגיע באופן קבוע למפגשים והיה קשוב לתכנים. לאחר מכן שולב בקבוצה יעודית לעברני מין, מאז מגיע לכל המפגשים, לוקח בהם חלק פעיל, משתף בעולמו הפנימי, נתון בתהליך של התבוננות ביקורתית עצמית וכיום ער למצבי סיכון בענינו.

שירות המבחן מצין, כי הנאשם נתרם מהטפול, אשר מסיע להפחית הסיכון להשנות עבירות מצדו ומעניק לו כלים להתמודדות עם מצבי סיכון עתידיים.

שירות המבחן ממליץ על העמדת הנאשם במבחן למשך שנה ומחצה נוספים, במסגרתן ימשיך בטפול היעודי הניתן לו; בנוסף, הטלת עונש מוחשי בדמות 220 שעות של"צ.

אשר לשאלת ההרשעה, לנוכח העובדה, כי המדובר בהסתבכותו הראשונה של הנאשם, ומשסיים למודיו כרואה חשבון וקיים חשש, כי הרישום הפלילי ימנע ממנו הסמכה בתחום, ראה שירות המבחן להמליץ על בטול ההרשעה.

מתסקיר נפגעת העבירה, נושא תאריך 24.07.2013, עולה כי המתלוננת הינה כבת 46, עובדת ציבור בתפקיד שטח בו נדרשת נידות גבוהה, שהתה במתחם בו בוצעה העבירה במסגרת עבודתה. האירוע ערער את תחושת הבטחון שלה, חשה אימה ובהלה, חששה כי התמונה שצולמה תזלוג ותופץ באתרי מחשב, הזעיקה את המשטרה. הנאשם אותר מיד ונסע עמה ביחד לתחנת המשטרה. על אף שדיבר על לבה וביקש ממנה להמנע מלהגיש תלונה, החליטה להתלונן היות שמדובר בהתנהגות פוגענית הדורשת טפול של רשויות החוק. תקופה ארוכה לאחר האירוע חשה חרדה עם כניסה לשירותים ציבוריים, ועד היום נוהגת בדריכות ובחשש במקומות מסוג זה. רוצה להאמין כי האירוע לא ישפיע על חייה בעתיד ופועלת לשם כך, אך עדין חווה חרדות.

עורכת התסקיר התרשמה, כי המדובר במי שניהלה חיים עצמאיים ויציבים, אך הפגיעה בה ערערה את בטחונה העצמי.

ההכרה שניתנה לפגיעה בה במסגרת ההליך הפלילי מִיצרת חוויה של הקלה בעבודה.

המתלוננת לא חפצה בהפניה לטיפול בשלב הנוכחי, וציינה כי לה מערכת תומכת מצד בני המשפחה, אך ציינה כי אם תחוש כי נזקקת לטיפול בעתיד לא תהסס לפנות לעזרה מקצועית.

בסיום התסקיר הומלץ להטיל על הנאשם לפצות את נפגעת העבירה.

טעוני הצדדים לענין ההרשעה והעונש

התביעה הציעה מתחם ענישה שינוע בין מספר חדשי מאסר בעבודות שירות ועד שנה מאסר בפועל. בהתחשב בהעדר עבר פלילי, בתסקירים שהוגשו, עותרת התביעה להשית על הנאשם עונש של מאסר בן מספר חדשים בעבודות שירות בלבד. התביעה מסכימה, כי המדובר במעשים שאינם ברף העליון של עבירות המין, אך יש בהם פגיעה באוטונומיה של המתלוננת. התביעה עותרת להרשיע הנאשם. התביעה אינה מוצאת פגיעה קונקרטיית בעתידו של הנאשם כתוצאה מהרשעה. עוד עותרת התביעה להשתת פצוי משמעותי למתלוננת, אשר ישקף הפגיעה הקשה בה, וכן מאסר מותנה.

ההגנה מדגישה, כי המדובר במעשה מגונה על הרף הנמוך, שאינו כולל מגע פיסי. הנאשם הודה בהזדמנות הראשונה הן בפני המתלוננת, הן במשטרה והן בבית המשפט. הנאשם עבר כבר כשרת דרך של טפול משמעותי. חש בוושה וחרטה. ניהל חיים נורמטיביים לחלוטין לפני כן ואחרי כן. סיים למודי חשבונאות ועתידו לפניו. ההגנה עותרת שלא להרשיע הנאשם, על מנת למנוע פגיעה בעתידו. ההגנה הציעה פצוי משמעותי לנפגעת העבירה.

לשאלת בית המשפט השיבה ההגנה, כי נכונה להטלת פקוח שירות המבחן לתקופה ארוכה על הנאשם, אשר יאפשר הפקעת צו המבחן לו ישוב הנאשם לסורו. עוד הציעה ההגנה חתימה על התחיבות כספית שיהיה בה בבחינת עונש כספי מותנה.

ההגנה הדגישה חשיפת העבירה שעבר הנאשם בפני בני משפחתו, חרף הבושה והקושי שחווה. ההגנה סיכמה, כי לנאשם יש הרבה מה להפסיד לו ישוב לבצע עבירות, הן את עתידו המקצועי והן את עתידו המשפחתי.

רעיתו של הנאשם סיפרה, כי הנאשם שיתף אותה מלהתחילה בהסתבכותו, עוד באותו היום. הנאשם לא הסתיר דבר והביע חרטה. לאור היכרותה עמו, סלחה לו והסכימה להנשא לו.

אבי הנאשם תיאר אותו כמי שגדל בבית חיובי, שאף למצוינות, קבל תמיכה. לדבריו, חש בלבו כששמע על הסתבכות בנו. המשפחה שוחחה עם הנאשם על המעשים. הוא מעריך כי עברה על הנאשם רוח שטות וכי לא ישוב לבצע עבירה.

בדברו האחרון, הביע הנאשם צער וחרטה מעומק לבו, סיפר על חשיבות הטפול שעובר מזה שנה ומחצה בעבורו, סיפר כי הוא ורעיתו מצפים לילד, הוא לומד כעת לבחינות של מועצת רואי החשבון.

בקש לפצות המתלוננת על מעשיו.

דין והכרעה

העבירה שבצע הנאשם חמורה. אין בידי בית המשפט לקבל הטענה, כי אינה מצויה ברף גבוה מבחינת חומרתה. אכן, המדובר במעשה שלא כלל מגע פיסי; ואולם תחושת הפגיעה בפרטיות ובאינטימיות של נפגעת העבירה כתוצאה ממעשה כזה, והחרדות שעלולות להגרם, אינם בהכרח פחותים ממקרה בו אירע מגע פיסי. אמצעי התקשורת האישיים דהאידינא מאפשרים, הפצת תמונות וסרטונים במהירות הבזק, ומעשים מסוג זה עלולים לפגוע קשות גם בשמו הטוב ובפרטיותו של נפגע העבירה.

אין חולק, כי מעשה עבירה מסוג זה מחיב עונש הולם, אשר בדרך כלל יכלול רישום פלילי על מבצעו, וכן רכיבי ענישה מוחשיים.

על הענישה למלא גם מטרות ההרתעה האישית והכללית, לבל יהין הנאשם או מאן דהוא אחר לבצע עבירות דומות.

בית המשפט רואה לקבל מתחם הענישה שהוצע על ידי התביעה, הנע בין מאסר קצר בעבודות שירות לבין מאסר בפועל בן שנה אחת, בגין מעשה יחיד של מציצנות הכולל צילום נפגע עבירה במצב אינטימי (שלא באינטראקציה מינית). זאת, לצד רכיבי ענישה נלווים של מאסר מותנה ופצוי לנפגע העבירה.

יחד עם זאת, כפי שנאמר לא פעם, הענישה היא אינדיבידואלית, כאשר על בית המשפט לתפור, לכל עברין, ה"חליפה הענשית" המתאימה, אשר תמלא מטרות הענישה בעיניו.

זאת, ועוד: ביום פקודה, יש לקחת בחשבון, בענינו של נאשם, גם את נסיבותיו האישיות, ובכללן, התנהלותו הכללית לפני ואחרי האירוע, תרומתו לחברה, התנהלותו בקשר לאירוע לרבות הפנמת מעשה העבירה, השתלבות בטפול מתאים, נכונות לנסות ולתקן המעוות.

זאת, כאשר בית המשפט משים לנגד עיניו גם את נפגע העברה, או במקרה זה, נפגעת העבירה, את הטראומה שחוותה ואת שאיפותיה.

במקרה דנן, סבור בית המשפט, כי המדובר בנאשם אשר נכון וראוי לנקוט עמו בהליך שקומי מחוץ למתחם הענישה,

הכולל בטול הכרעת הדין המרשיעה שניתנה בענינו, וכן הטלת ענשים טפוליים. זאת, בצד פצוי משמעותי לנפגעת העבירה וכן הטלת עיצום כספי צופה פני עתיד. כל זאת, מהנמוקים הבאים:

א. מעשה העבירה בו נתפס הנאשם הינו חד פעמי וחריג למהלך חייו. הנאשם תפקד, הן לפני המעשה והן לאחריו (כאשר חלפו כבר קרוב לשלוש שנים מאז בצועו) על הצד הטוב, תוך מילוי כל חובותיו לחברה. הנאשם לא הסתבך מעולם עם החוק, לא קודם למעשה העבירה ולא לאחריו, כך שאין נתונים המלמדים, כי סובל מסטיה או מאנטי חברתיות כלשהי;

ב. אף התנהגות הנאשם במהלך בצוע העבירה, כאשר לא ניסה להסוות עצמו, לא חבש כובע, לא הזדרז להמלט מהאיזור ולמעשה כמעט נתפס בכף, תומך בכך, שהמדובר בכניעה חד פעמית ליצר, ואינו מלמד על נסיון קודם או שכלול ההתנהגות הפוגענית שהיה צפוי לו המדובר היה במעשים חוזרים ונשנים;

ג. הנאשם הודה ונטל אחריות באופן מידי, הן במקום בצוע העבירה, הן בפני המתלוננת, הן במשטרה והן בבית המשפט;

ד. אורח חייו של הנאשם עד כה אופין בתרומה לחברה, הנאשם הצטין בכל אשר פנה, לרבות בלמודיו ובשירותו הצבאי;

ה. הנאשם איננו יושב קרנות, מנהל חיים יצרניים של עבודה, איש משפחה. לא זו אלא, משפחת הנאשם מתפקדת, כפי שהתרשמו גורמי האבחון, כסביבה תומכת, המודעת באופן מלא להסתבכותו, מגנה אותה, ומפחיתה הסיכוי להשנות מקרים דומים;

ו. גורמי האבחון התרשמו ממערכת ערכים תקינה וחיובית אצל הנאשם;

ז. הנאשם הביע אמפתיה לנפגעת העבירה ואף ביקש לפצותה;

ח. החשוב מכל - הנאשם עבר אבחון וטפול אינטנסיביים, במהלך תקופה ארוכה, על ידי מספר גורמים, בשתי סדנאות שונות. חוות הדעת המקצועיות בענינו, כי נתרם מהטפול, רכש כלים להתמודדות עם מצבי סיכון בעתיד, והטפול שעבר הפחית את מסוכנותו. יתר על כן, גורמי האבחון והטפול ממליצים על המשך השתתפותו בטפול והעמדתו בפקוח למשך שנה ומחצה נוספים, כך שהפקוח עליו ימשך.

אשר לשאלת בטול הכרעת הדין המרשיעה, סיים הנאשם למודים ארוכים בחשבונאות, וממתין כעת להסמכתו כרואה חשבון. המדובר בהסמכה על פי דין, שרישום פלילי עלול לסכל. לא זו אלא, ספק אם יוכל הנאשם להתקבל לעבודה בפירמה של רואי חשבון, בהיותו נושא הרשעה פלילית מסוג זה. זהו אחד המקרים, בהם הוצג לפני בית המשפט חשש קונקרטי, כי רישום פלילי מסוג הרשעה עלול להסיג מצבו של הנאשם לאחור, ובסופו של דבר, לגרום להעמסת הנאשם ובני משפחתו כנטל על כתפי החברה. כלעומת זאת, דווקא שלובו במערך יצרני ותורם של עבודה ופרנסה, מִיצר מאזן אימה בו יהיה לנאשם מה להפסיד, ומפחית הסיכון להשנות התנהגות פורצת גבול. הנזק העלול להגרם לנאשם כתוצאה מההרשעה, אינו פרופורציונלי לנוכח הסתבכותו החד פעמית, עליה נטל אחריות מלאה ובעטיה אובחן וטופל כאשר הגורמים הטפוליים מצינים, כי מסוכנותו לעתיד הופחתה.

ודוק: שקומו של הנאשם, לרבות בטול הכרעת הדין המרשיעה, אינו עומד, בכל מקרה, בניגוד לאינטרס הציבורי דווקא.

וראו לענין זה ע.פ. 9090/00 שניידרמן נ' מדינת ישראל, סעיף 8 לפסק דינה של כב' השופטת ט. שטרסברג-כהן (שם בוטלה הרשעתו של מי שהצטיד בנשק קר וחס מסוג סכינים, אלות, רימונים, ופנה לבצע מספר מעשי שוד בחבורה בבתי עסק בעיר באר שבע):

ההתלבטות במקרה זה אינה קלה. מצד אחד, עומד לפנינו המערער שביצע עבירה חמורה וראוי כי יורשע בגינה על מנת להעביר מסר ראוי למערער עצמו ולחברה, לפיו אין להקל עם מי שעובר עבירה כה חמורה. מצד שני, אין ספק כי השארת ההרשעה על כנה במקרה זה תשמש מכשול בהמשך דרך חייו של המערער ותפריע לו הן בגיוסו לצה"ל והן בחייו האזרחיים בעתיד. עומד לפנינו אדם צעיר, שנכשל באופן חד-פעמי והוא מבקש לאפשר לו לשקם את חייו בלא שההרשעה תעמוד לו לרועץ. האינטרס של המערער בשקומו אינה רק אינטרס של העבריין ואינו רק פועל יוצא מנתינת הדעת על נסיבותיו האישיות לטובתו הוא, אלא זהו אינטרס ציבורי ממדרגה ראשונה. עניינו של אינטרס זה הוא, לתת סיכוי למי שנכשל בעבירה בנסיבות כבענייננו לחזור לחיק החברה ולהשתלב בה כאדם נורמטיבי. הסטיגמה הדבקה בהרשעה, עלולה לפגוע בכך.

(ההדגשה אינה במקור).

בית המשפט מוצא, כי זהו אחד המקרים יוצאי הדופן, בהם תופעל סמכותו בהתאם להוראות סעיף 192א לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב - 1982, למתן צו מבחן וטפול, תוך בטול הכרעת הדין המרשיעה מיום יא' תשרי תשע"ג - 27.09.2012, וכך בית המשפט מורה.

רכיבי הענישה

הגם שראה בית המשפט להפעיל סמכותו בהתאם להוראות סעיף 192א לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב - 1982, רואה בית המשפט כי יש צורך בתוספת של ענשים מוחשיים, בדמות השתלבות במערך עבודות השל"צ וכן עיצום כספי בסכום גבוה, שיופנה לפצוי נפגעת העבירה. זאת גם כאיזון אל מול בטול הכרעת הדין המרשיעה, אשר אינו מאפשר הטלת ענשי מאסר, ולו מאסר בעבודות שירות או מאסר מותנה, על הנאשם. כן רואה בית המשפט להוסיף רכיב ענשי של התחיבות כספית להמנע מעבירה, לצורך הרתעת הנאשם. כאמור, ההגנה אף הסכימה לתוספת זו.

אשר לעבודות השל"צ, בית המשפט רואה להטיל על הנאשם עונש בהיקף גבוה מזה שהומלץ על ידי שירות המבחן, אשר יבוצעו במהלך תקופה ארוכה יותר, ויהיה בהם כדי להרתיע הנאשם, אשר כל עת שיפנה לבצע העבודות, יהיה בכך תמרור אזהרה מתמשך בעבורו.

בנוגע לעיצום הכספי, מחיבים המעשים שבצע פצוי הולם, שיהיה בו משום הכרה בטראומה שחוותה המתלוננת. הגם שהנאשם צעיר, בתחילת חייו, הרי יהיה עליו להתארגן, אם בעצמו ואם תוך הסתייעות בסביבה התומכת של בני משפחתו, ולעמוד בפצוי שיוטל. כאמור, הסניגור ואף הנאשם עצמו הציעו לפצות המתלוננת באופן משמעותי.

פצוי לטובת נפגע עבירה נפסק מכח סעיף 77 לחוק הענשין, הקובע:

- (א) הורשע אדם, רשאי בית המשפט לחייבו, בשל כל אחת מן העבירות שהורשע בהן, לשלם לאדם שניזוק על ידי העבירה סכום שלא יעלה על 258,000 שקלים חדשים לפצוי הנזק או הסבל שנגרם לו.
- (ב) קביעת הפצויים לפי סעיף זה תהא לפי ערך הנזק או הסבל שנגרמו, ביום בצוע העבירה או ביום מתן ההחלטה על הפצויים, הכל לפי הגדול יותר.
- (ג) לעניין גביה, דין פצויים לפי סעיף זה כדין קנס; סכום ששולם או נגבה על חשבון קנס שיש בצדו חובת פצויים, ייזקף תחילה על חשבון הפצויים.

פסיקת בית המשפט העליון קבעה מספר תכליות לפצוי נפגע עבירה, ובין היתר:

- א. ראש וראשית - הכרה חברתית כללית והכרה של מערכת המשפט בסבלו של הנפגע, תוך מתן משקל למעמדו במסגרת ההליך הפלילי;
- ב. שנית - חסכון בזמן לנפגע העבירה תוך מתן סעד כספי בזמן קצר, ומניעת מפגש נוסף בינו לבין העברין במסגרת הליך אזרחי;
- ג. שלישית - מהווה תשלום הפצוי מעין הליך "הטהרות" שיש בו כדי לסייע לעברין להכיר בעבירה שבצע, לפעול לתיקון המעוות ולהשתקם.

ראה לענין זה ע.פ. 8745/08 פלוני נ' מדינת ישראל ואח':

לפצוי שנפסק לטובת נפגע עבירה קיימות מספר תכליות שונות... בין התכליות האמורות ניתן לציין את הבאות: מתן סעד לנפגע העבירה בטווח זמנים קצר, מבלי שייאלץ להמתין לסיום הליכים אזרחיים בעניינו; מניעת מפגש מחודש עם העברין שפגע בו במסגרת של הליך אזרחי נוסף; הכרה חברתית בסבלו של הנפגע; העלאת מעמדו של קורבן העבירה בהליך הפלילי, כחלק מהמגמה לשלבו בהליך הפלילי ולהכיר בזכויותיו במסגרת הליך זה ואף יסוד של הטהרות לעברין עצמו, שחיובו בפצוי לטובת הנפגע עשוי לתרום לשקומו (ראו: ע"פ 7895/04 פלוני נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו]), 2.8.2006); רע"פ 9727/05 פלוני נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו], 8.8.2007); ע"פ 6452/09 עלי נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו], 22.7.2010) (להלן: עניין עלי)).

זאת, מעבר להיות הפצוי חלק מתמהיל הענישה המוטל על הנאשם, אשר יש בו כדי להביע החומרה אותה רואה מערכת אכיפת החוק במעשיו של הנאשם, שאט הנפש והסלידה ממעשים אלה, ואף להרתיע נאשמים מלשוב ולבצע עבירות. ודוק: כלפי אנשים רבים, עיצום כספי משמעותי מרתיע יותר מרכיבי ענישה אחרים. על אחת כמה וכמה כאשר דן בית המשפט נאשם על הצד השקומי, שאינו מאפשר הטלת רכיבים ענשיים בדמות מאסר או קנס.

פצוי נפגע העבירה מהווה סעד בעל אופי אזרחי במסגרת ההליך הפלילי. ראו רע"פ 2976/01 **אסף נ' מדינת ישראל**, פ"ד נו(3) 418.

בהיותו סעד בעל מאפיינים אזרחיים, נפסק, כי יכולתו הכלכלית של העברין אינה נתון בו על בית המשפט להתחשב בעת שומת הפצוי. זאת, כשם שבהליך אזרחי, לא היה בית המשפט מתחשב בכך, לו היה העברין נתבע על ידי נפגע העבירה.

ראו ע.פ. 5761/05 **מג'דלאוי נ' מדינת ישראל**:

לגוף הדברים, אין הסכום קשור מטבעו ביכולתו הכלכלית של החייב, כשם שבמשפט אזרחי אין בודקין בקביעת חיוב את יכולתו של החייב, ובהליך אזרחי דבר אחרון זה הוא עניין להוצאה לפועל לענות בו; ולכן הנושא שהעלה בא כוחו המלומד של המערער כעיקר טיעונו, קרי, אי יכולתו הכלכלית של שולחו, אינו יכול לשמש אמת מידה. לכאורה, ואיני מדבר דווקא במקרה דנא, תיתכן סיטואציה שבה ייפסק סכום שבשעת פסיקתו אין החייב יכול לעמוד בו, ולימים ישתפר מצבו הכלכלי אם מהשתכרות ואם ממקור אחר, ויכולתו תשתנה... המחוקק קבע כאמור סכום מירבי. שעה שבת משפט - כבמקרה דנן - מתקרב בקביעתו לסכום זה, אין בכך דופי, שהרי לא בכדי קבע המחוקק את אשר קבע, וכדברי השופט ד' חשין בע"פ 10213/05 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בבנו] "נזק כללי, וסבל בכלל זה, אין מוכיחים שיעורו, והוא עניין להערכתו של בית המשפט". וככל שהמדובר בגביה, גם אם זו נעשית בדרך גבייתו של קנס אין משמעה שליכותו של החייב, אם אין ידו משגת, אין נפקות; לפי הוראות פקודת המסים (גביה) שעל פיה נגבים הפצויים (סעיפים 77(ג) ו-70 לחוק), ובמיוחד לפי סעיף 5ב(א) לחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, תשנ"ה-1995; מרכז זה הוא הגובה את הפצוי. לפי סעיף 5ב(א) רשאי המרכז לפי בקשת חייב לפרוס או לדחות את תשלומו של חוב, אם שוכנע כי היו סיבות סבירות לאי תשלום החוב, כולו או חלקו, במועדו, או כי קיימות נסיבות אישיות מיוחדות של החייב המצדיקות פריסה או דחיה של התשלום כאמור'.

עוד ראו רע"פ 2174/11 **לוזון נ' מדינת ישראל ואח'**:

מן האמור עולה, כי אין פסול בקביעת פצוי גבוה יחסית (ובעניינו לא הגיע לא למירב שבחוק ולא קרב לסכומי הגזילה), אף מקום שהיכולת הכלכלית אינה גבוהה.

כאמת מידה לקביעת גובה הפצוי, ישם בית המשפט לנגד עיניו המלצת עורכת תסקיר נפגעת העבירה, לחיב הנאשם לפצותה. על הפצוי להיות בגובה כזה אשר יאפשר לנפגעת העבירה להשתלב בטפול מתאים, אם תראה זאת לנחוץ.

עוד ישם בית המשפט לנגד עיניו עמדת המחוקק בחוק למניעת הטרדה מינית, תשנ"ח - 1998, תיקון מס' 13 (תשע"ג - 2013), על פיו עודכן רף הסכום המירבי שניתן לפסוק בגין כל אירוע בודד של הטרדה מינית, עד 120,000 ₪, ללא הוכחת נזק. ברי, כי מעשה מגונה כפי שביצע הנאשם מהווה, לכאורה, גם עוולה אזרחית של הטרדה מינית. על מנת

לפשוט ולייעל ההליכים בעבור נפגעת העבירה ולחסוך ממנה הצורך לנהל הליך אזרחי ארוך כנגד הנאשם (ולמעשה לחסוך גם בעבור ההגנה הדינות נוספת), רואה בית המשפט לקבוע פצוי בסדר הגודל הניתן בגין מעשה דומה במסגרת החוק הנ"ל. בית המשפט רואה בכך, כאמור, גם תרומה אמיתית לשקומו של הנאשם, תוך נטילת אחריות למעשיו במישור המעשה ממש, ולא רק במישור ההצהרתי.

לאחר שבית המשפט שמע את טענות הצדדים; עיין בראיות לעונש; שמע דברו האחרון של הנאשם וכן דברי בני משפחתו; עיין בתסקירים השונים לרבות תסקיר נפגעת העבירה, מוצא לחיב הנאשם בענשים הבאים:

א. הנאשם יעמוד תחת צו מבחן למשך 18 חדשים מהיום. במסגרת זו, ימשיך הנאשם וכן ישתלב בכל מסגרת טפולית, על פי הוראות שירות המבחן. הנאשם מוזהר, כי אי-עמידה בתנאי המבחן, לרבות אי-שתוף פעולה בטפול, או כל הסתבכות נוספת - עלולה להביא להפקעת צו המבחן, ולדין מחודש בשאלת ההרשעה והעונש, על כל המשתמע מכך;

ב. הנאשם יבצע עבודות של"צ בהיקף של 450 שעות. הנאשם מוזהר, כי אי-התיצבות לבצוע עבודות השל"צ, במלואן או בחלקן; אי-שתוף פעולה עם שירות המבחן או עם הממונים עליו במקום בצוע עבודות השל"צ בכל ענין שהוא - עלול להביא להפקעת צו השל"צ ולדין מחודש בשאלת ההרשעה והעונש, על כל המשתמע מכך;

ג. הנאשם יפצה נפגעת העבירה, ע.ת. 1 בכתב האישום, בסך 50,000 ₪. הפצוי ישולם עד ליום 01.01.2015;

ד. הנאשם יחתום עוד היום על התחיבות להמנע מכל עבירה בניגוד לחוק הענשין, תשל"ז - 1977, פרק י' סימן ה'; וכן בניגוד לחוק למניעת הטרדה מינית, תשנ"ח - 1998, ע"ס 50,000 ₪, למשך שנה מהיום.

עותק פסק הדין יועבר על ידי המזכירות לשירות המבחן אשר מתבקש להגיש צו מבחן לחתימה וכן תכנית של"צ לאישור, בתוך 30 יום מהיום.

בנוסף, יתיצב הנאשם בתוך 7 ימים מהיום בשירות המבחן לתיאום המשך הטפול וכן תכנית השל"צ.

הודעה זכות הערעור.

ניתנה היום, כו' איר תשע"ד - 26 מאי 2014, במעמד הצדדים.